

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Ára évenyre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhavas sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. é. s minden hirdetés után 50 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
A „Közlevél” cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

a

K. KÖZLÖNY

1864-dik évi folyamára.

Lapunk előfizetési ára :

Egészévre 12 forint.

Félévre 6 „

Évnyegyedre 3 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középutcai könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

1864. január 12.

(D) Az európai fejlemények naponta érdekesebb- s résztjósobbakká válnak, s az előbbi kizárás közé végzettszerűleg fölvetett új kérdés, Schleswig-Holstein ügye lett ma a gordiusi csomónak középpontja, a mely körül gomolyodnak a többi güesük, és a mely Európa pártáryalatait mind élénkebb színezetben kezdi előtűntetni.

Három szempont tusázik ezen kérdés felett u. m.

- 1) Az európai szükségesség szempontja.
- 2) A nagyhatalmi szempont; és
- 3) a legitimitás szempontja.

Mind a három szempont erős, s fontos érdekek, kötelezettségek s meggyöződészek kizárásának mindenik mellett.

Az első szempont mellett van Anglia, a mely Dánia egységét, integritását európai szükségességnek látja, és tagadhatlanul, hogy e magára is kis állam, ott az orosz torkában, még inkább szétszakgatva, csak kevesebb biztosítékot nyújthat azon előrsi szerep teljesítésére nézve, melyre egy nagy szláv mozgalom esetében Európa számíthatott volna.

E szemponthoz közel áll a 2-dik, a nagy hatalmi szempont. Az európai nagyhatalmak 1852 ben conferentiát tartva, a schleswig-holsteini forradalmat a dán király azon ígéreteért fegyverezék le, miköz ő nem fogja a német szövetséghez tartozó Holsteint a dán birodalomba bekebelezni, s egyenesen fentartandja a personalis uniót, mely által Holstein csak a király személyénél fogva áll Dániával összeköttetésben; hasonló boztosítást adott a dán király a német nép által lakott schleswigi hercezség autonómiájára nézve. Ezért a nagyhatalmak biztosíták a mostani királynak örökösödését szemben Holstein pozitív törvényeivel, melyek szerint a koronának más ágra kellett szállani. Austria és Poroszország ezen szempont mellett léptek fel, s szállíták hadcsapataikat Holsteint, hogy a dán összemonarchia eszméjét, mint törvénytelen megsemmisítsék, Schleswiggel a személyi uniót helyreállítsák.

A harmadik szempont szerint, Holsteinnak örökösödési törvényénél fogva az utóbbi király kihalásával a korona az angustenburgi hercegezt illeti; a nagyhatalmaknak nem volt jogok a német szövetség és Holstein beleegyezése nélkül oly ígéretek tenni, a melyek az örökösödési törvényt felforgatják, és így ezen szempont szerint Keresztély király bitorló, s a német szövetségi csapatok feladata nem az, hogy Keresztély királyt az öszalkotmány visszavételére kényszerítsék, hanem az, hogy Holsteint foglalják el s adják Frigyes hercegi palézája alá a törvény értelmében. E szempont mellett demonstrál az összes német nemzet, s ezt követelik a német közép hatalmaságok.

Midőn Austria s Poroszország csapataikat az exequáló hadtestbe küldék, azt ígérték, hogy ha a dán király vissza nem vonja öszalkotmányát, az executio teréről az occupatio terére mennek át.

És most a dán király nem vonja vissza az alkotmányt, nemcsak Schleswigben, de Holsteinban sem, és így az exequáló csapatoknak occupálókka kellene válniok.

Ámde ezt Anglia s Oroszország ellenzi, és az ösztrák s porosz politika sem akarja tulajdonkép, hogy e hercezségek a dán királytól külön szakadjanak.

Dánia, angol és orosz tanácsra, ellenmondás nélkül enged bevonulni a szövetségi csapatokat Holsteinba az Eiderig; de Schleswigit, mint a mely német hercezség ugyan, de a bundhoz nem tartozik, átlépni nem enged; ellenben Austriának s Poroszországnak, mint nagyhatalmaknak joga volna azt átlépni, mert az 1852-iki szerződésben Schleswig autonómiáját is biztosíták. Hanem ezuttal Austria s Poroszország nem mint nagyhatalom, hanem mint a német szövetséggyűlés kiküldöttje szállt executiora és itt az a különös, hogy ez executio akkor volt elrendelve, mikor még Holstein törvényes királya élt; a kérdés a király halálával gyorsan megváltozott, és a csapatok akkor szállnak ki a német szövetség határozatát teljesedésbe venni, midőn már a határozás tárgya nem létezik, s midőn már a szövetséggyűlés nem executiot, hanem occupatiót követel. Így a szövetséges csapatok alól a talaj gyorsan kisiklott, ők nem mint nagyhatalmak vannak ott, hanem mint a német szövetség küldöttjei; a német szövetség pedig most már nem akarja őket ott executioiban látni, midőn az alperes nem él s joga is egészen másra szállt a törvény szerint, a ki nemcsak personalis uniót ígér Holsteinnak, de csak is neki akar fejedelme lenni. — Látni való, hogy e kérdés nagyon bonyolodott és annyiaval veszélyesebb, mert a mint a szövetségesek az Eideren átlépnek, a dánok elűtik az ágyukat. Ám pedig még egy néhány helység van az Eideren túl, a mely Holsteinhoz tartozik, s így a német szövetségi csapatnak joga van az Eidert átlépni, minthogy azon túl is saját területén állhat meg. Valószínűleg át is fog lépni, s akkor kész a háboru.

És ha még csak annyi volna a kérdés, az nem volna felettébb mérges, mert végre is Austria s Poroszország egy közép szempontot fogadván el, úgy Angliát, mint Oroszországgal egyetértésnek s kényszeríteni tudnák Dániát, hogy Holstein országát és külön állását a személyi unio alapján ismerje el; de ezen bonyolodásnak széthatása fenyegeti Európát, s az első ágyuszónak, mely az Eider mellett eldőrdül, igen könnyen zenghet rögtön visszhangja a Mincio mellett.

Mi e részenb elmondottuk már észrevételeinket, s azokhoz hasonlókra találunk az európai lapokban. Nincs kétség benne, hogy a forradalmi szellem is számít a holsteini zavarokra, és lesben áll a komolyabb események kiizsákmányolása. — Igaz, hogy a francia császár reméli még mind, hogy a béke nem lesz megzavarva, s a közelebbi héten a törvényhozó test hasonló reményt s óhajtatást fog kifejezni; ámdé a helyzet erősebb lehet, mint az emberek.

Ily aggodalmakat fejeznek ki általában a lapok, a melyek a fenyegető mozgalom létezését tagadhatlanul igazolják; ezért azonban még teljesülhet Napoleon békejöslata, mert éppen azért, hogy a világot nagy conflatio fenyegeti, annak kikérülése végett hatalmas szerep várhat a francia diplomatiára.

Még azt sem mernők állítani, ha valjon az európai forradalmi comité mozanataira nem játszik-e be a francia császár keze? Ő congressust akart, az európai nagyhatalmak nem fogadták el; valjon nem akarja-e most falra festeni az ördögöt, hogy ellenezgetüléstől a nagyhatalmakat visszaretentse? A császár nem most előbbször használja fel mumusul a forradalmi szenvedélyeket; tudja, hogy mihelyt ezen sajátos fenyegetésével célját eléri, megint le tudja tiltetni a forradalmi szellemet, továbbá kecsesgető ígéretekkel, mint tette a solferinoi napokban, vagy ha e kecsesgetésekbe már nem bíznának — puskával és ágyúval. Napoleon még mind ura a fegyelmezett forradalomnak, s még mind csak szelindekje gyanánt használja fel azt; s ráriaszt, ha nincs szűkség reá, és az meghunyászkodik.

Egy évtized története mondja ezt s nem mi. Hogy mi a végeztélje vele? azt csak ő tudja, és éppen e miatt fatumszerű az ő pályája, s a forradalmárok valóban mind fatalisták lehetnek.

Igaz másrésztől, hogy forró tűz az, a mivel a francziák császára játszik, s emlékeztetünk, hogy Olaszországbani forradalmias fellépését Orsini bombája előzte meg. És a napokban megint hasonló jel mutatkozott. Párisban olaszokat fogtak el, kiknél Orsini-bombákat s más gyilkoló szereket és compromittáló iratokat találtak. Alig lehet kétkedni, hogy e komor fölfedezés nyitja ugyanazon titkos hatalomnál lehet, a mely Orsinit egykor Párisba küldé ölni vagy meghalni. Hogy az ily orgyilkokkai kényszerítések hatása ismételtetni képes lesz-e az 1859-dik év történelmét? azt mi nem tudhatjuk, de ténynek látjuk azt, hogy habár Napoleon ura még ekkor a forradalomnak, de az is — ha kell a legsötétebb eszközökkel — törekszik reá hatást gyakorolni.

Teendők a népiskolák szervezetében.

(Folytatása és vége.)

Ezen kitűzött három időszakon kívül más- kor egy gyermek se legyen szabad, valamint kénytelen se a tanító, hogy befogadjon. Cél- szerű volna még az iskolát pontosan nem járó gyermekeket a confirmatiohoz addig nem bocsátni, míg az iskolát sikerrel be nem végezték.

Mindeaddig míg népiskoláinkba legalább ily rendtartás nem hozatik be, szó sem lehet egy a főtanodák elemi osztályához alkalmazott tanterv egész terjedelmében életbeléptetéséről; megakkor is csak úgy, ha a történelem, földrajz és termény-rajz csak igen rövid kivonatban, és csak annyit tanítatnak, a mennyinek tanítása lehetséges a nélkül hogy a vallás, az olvasás, helyesírás, magyaryelv (fogalmazás), ének és szám hátrányt ne szenvedjenek.

Ez utóbbiakban annyira kellene népisko- láink gyermekeinek képződnök, hogy a főis- kolákban tanuló 3-4-ik gymnasumbeli gyer- mekekkel vetélkedhessenek; különben tanulá- suk cselemléki, sikertelen, mert egy negye- dik elemi osztályt végzett tanuló, ha ki lépik az életbe, édes kevés hasznát veheti tanulá- sának, nem lévén még elég erős a tanultakat önállóság hasznára fordítani.

Tanítatunk ugyan mindenféle tantárgyat, és kitűnő exament adhatunk, ha csak azt akar- juk hogy a diósóság koszoruját elnyerjük, nem gondolván arra, hogy csak azt és annyit, és úgy tanítsunk, hogy az a gyermekek szívé- ben állandó mély gyökeret verjen, és haszná- t is vehessék egykor; azonban kihívásátát feltudja fogni, s kötelességét lelkiismeretesen betölteni akarja, annak nem csak pillanati saját dióságának elérésére, hanem tanítvá- nyainak jövőbeli boldogsága megalapítá- sára kell törekednie.

Mindezeknél fogva a tanterv életbe lépte- tését, úgy a mint van, nem pártolhatom nép- iskoláink egyikében sem. Lehet találatnak, kik ezen öszinte nyilatkozatomért kárhoztatni fognak; de nem tehetek róla, mert meggyö- ződésem ellen szólati tilt lelkiismeretem. Az én meggyöződésöm pedig az, hogy azon tan-

terv életbe léptetése a legyözhetlen akadályok miatt teljes lehetetlen, a tanító kizsása és a nép káranélkül. Vannak ugyan lehet, kik le- hetségesnek vélik és minden áron életbe lép- tetni kívánják; kik olykor olykor panaszra emelik ajkaikat a népnevelés ügyében, azt mondván, hogy nincsenek elég képzett népta- nitók, a kik vannak nem tanítanak s nem is tudnak tanítani s több efféle. Az ilyenek nem tudják mit cselekesznek, — nem ismerik az akadályokat, melyekkel a szegény tanító- nak küzdenie kell, a nélkül hogy valahonnan segedelmre érkeznek azok lektüzsére. Ezért látiam én szükségesnek részletesen elmondani népiskoláink körüli igénytelen nézetemet, me- lyekben szoros iskolai vizsgálatok felállítását tettem egyszersmind szűkségessé, hogy má- sok is jobban fölismerehessék az akadályok köszirtjeit, melyekben a foglalkozatkozás tanítóinak vas igyekezete is megtörik.

Vagy telán a szegény tanítói sereg ko- runkban arra lenne kárhoztatva, hogy a ne- héz munka alatt roskadjon össze, megvonat- ván töle azon segedelem is, mi lehetséges vo- lna, mint hajdon a zsidó nemzet a egyetlen Fáraó uralkodása alatt, ki megtiltotta szo- láinak szalmát is gyűjteni a meghatározott számu téglának elkészítéséhez! Nem, ez lehe- tetlen! Elkell jönn ob népnevelés a te orszá- godnak is, csak még egy kis türelem!

Széky Dániel.
egerbegyi népnevelő.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Fogaras dec. 24-kén 1864.

Beigatási innepélye Fogaras- nak a „városok“ sorába.

(Folytatása és vége.)

A korm. széki tanácsos és biztos ur, Fül- lőp Elek által következő lelkesült beszéddel üdvözlöttem:

Méltóságos kormányzéki tanácsos és bi- ztos ur!

Tekintetes nemes városi közgyűlés!

Tisztelt polgártársak!

Igen szokásos, miként azok, kik egy köz- gyűlésben beszélnek, elhívték magokkal, hogy az egész gyűlés nevében beszélnek és az egész gyűlés érzelmeit festik. S gyakran a be- szélő azon élvezetben is részesül, hogy a gyű- lés tagjai egész figyelemmel, sőt gyönyörköd- ve hallgatják, mert új dolgot látnak abban, m't a szónok nevében mond és az udjo- nőség, nem csak mulattató szokott lenni, de az- zal a természettel is bír, miként a halló ha- mar elhívti magát, hogy a szónok azt mond- ja, mit ő maga is gondol és érez. S így sok szónoknak sikerült, egy közvéleményt, miként mondják csinálni.

Részemre nem jutott ezen hiru szerencse, hogy csinálva csináljak közvéleményt, arra szükségem sincs, mert hitem és meggyöződés- sem szerint tisztelt polgártársaim előtt semmi új dolgot nem mondok, ha nyilvánítom, miként a mai nap, mely legforróbb óhajatusunknak teljesedését adja tudtunkra, Fogaras közönsé- gének akarom mondani Fogaras városának bár mi nemzetiségi, vallású, állású és színe- zett polgárai előtt a legjelentékenyebb, leg- römteljesebb nap. De másfelől nagy boldogsá- got nyújt nekem azon meggyöződés, miként semmi költöttem, reafogást nem mondok, ha- nem az egyetemes érzelmet fejezem ki, ha mondom, miként e város minden polgárai ke- blében csak két érzet áll jelenleg. Az öröme, hogy szűllőtte városának jövő felvirágzására nem csak reményt, de biztos alapot nyert s a hódoló hála érzete azok iránt és azon leg- főbb iránt, kiknek s főleg kinek e vigasztaló szép remény biztosítását köszönhetni. Igen, tisz- telt polgártársok, testvéreim a jogegyenlőség nevében! nem hiszem, hogy elbizakodottnak nevezethessem, ha kimondom, miként ezen két érzés emeli mindnyájunk kebelét. Az öröm érzete, mert lerombolva látjuk azon idegen hanem is ellenség szerű akadályokat, melyek eddig városunk emelkedésének útját állották, eltávoztatva azon gátokat, melyek eddig váro- sunk önfejlesztését nehezítették. Örömmel tölti el keblünket azon tudat, hogy megszabadul- va minden idegenszerű, semmi esetre sem kedvező befolyástól, városunk sorsa jövője ke- zeink közé van letéve, hogy tölünk, leginkább tölünk, szinte merem mondani, egyedül tölünk illg az é elmiség, ipar, kereskedelem és

De az aggság, a 80 év gyengeségei ellen nem voltak gyógyszerai. Az öreg Réz György, a 80 éves aggastyán, a kedélyes Gyuri bácsi, azon oly ritka példány azon régi nemes emberi típusból, melyet már ma oly ritkán lehetett és ép azért oly jól esett látni, nincs többé. December 12-én szünt meg élni, nyugodjanak békében porai!

r. l.

Bukurest, Jan. 6.

Nálunk ma karácson első napja s olyan kemény tellünk van, hogy az isteni tiszteltet alig valék képes végezni. Segítette fagyosságomak főleg az, hogy két hét óta folytonos utazásban valék, s csak tegnap érkeztem haza, az uton kapott rettenetes vihar miatt másfél napi utat négy keserves nap alatt végzeve. Holnap két hete rándultam ki Ploestre, hogy Czelder barátom által bihetetlen gyorsasággal épített szép új ref. iskolát ideiglenes imaházat egy fedél alatt pap-, tanító- és harangozó házat karácson első napján fölszenteljünk. Isten megsegített óhajott célunkban. Mindketten prédikáltunk edes nemzeti nyelvünkön s kiosztottuk az Úrvacsorát. Az iskolás gyermekek, kik között sok más ajku is van, megható szépen énekeltek egyházi és világi magyar énekeinket. A buzgó hivek által sorsukhoz képest tisztességes ebéd alatt az új papi lakban szíves kívánsatok és hálaköszöntések emeltettek az első magyar ref. missio lelkes bajnoka és annak hiv ámaszainak becses életükért. De nem ezen pohárköszöntgetések azok, miket rendref főlemlegetni akarok, hanem azon hazafias és vallásos célú áldozatok, melyek örökre drága emlékei leundnek barátságos egyszerű ebédünknek. Ugyanis kolozsvári, most Ploestben lakó kedves hazánkfia Popini Nándor barátunk megható szavakkal rajzolván ezen alkalommal a népnevelés és evangéliumi vallás életnek szükséges voltát a kívándorlott magyarokra nézve, hogy mint mondá ne csak szájjal, hanem tettel is tanúsítsa edes nemzete iránti szeretetét, a ploesti új ref. magyar iskola számára évenként, a mig Isten élteti egy-egy cs. k. aranyat ajánlott s az első évre le is tett. E mellett még ajánlotta, hogy hűsvétra ezen iskola és égyház számára a mostani harangnak egy nagyobb testvért fog saját költségén öntetni és fölszerelni Brassóban. Leikes ajánlata azonnal szép viszhangra talált a keres beszédre, de igaz magyaros érzelmi városi építész tks Varga János, és a gondos családátja szilárd lelkiiletti dr. Daragi kedves hazánkfiai kebleiben. Varga ur ugyanis a nevezett iskola részére évenként két cs. kir. aranyat, dr. Daragi ur pedig egy aranyat ajánlottak s első évre le is fizettek, azon ünnepélyes ígérattal, hogy ezt éltök fogytáig tenni fogják. Dr. Daragi ur ezenkívül az iskola számára két padot ajánlott, minthogy az iskola belseje fölszerelve nincsen. Ezután t. Czelder barátom hivta fel a távolban is hiv magyarokat, hogy a bukuresti Hunnia szép példáján lelkesülve, emlékezzenek meg a magyarhoni szűkölködő testvérekről is.

E felhívás is legnagyobb örömröme megtermé üdvös gyümölcseit. A szegény pöesti magyar ekklezsia tagjai halával emlékeztvén azon sok jótéteményről, melyekben a feledhetetlen haza részéről részesültek, mindenki igyekezett tehetsége szerint hozzájárulni ezen adakozáshoz. Huszonegy óra alatt begyűlt apránként tíz es. k. arany, mely összeget t. Cz. M. nagy örömmel Pestre fel is küldött, halálát adván Istennek, hogy ő is, kinek

egész élete merő kéregetés, azt is megérté, hogy a hazának e teren is valamit visszaadhat. Ünnepmásodnapján én predikáltam, s ezután ebéden Popini és este építész Varga-ur vendégei valánk, kik mind maguk, mind kedves nejek és angyalai szépségű gyermekeik kellemessé és feledhetlenné tevék előttem e sz. innepi napot. Isten áldja és tartsa meg e szép külföldi magyar családokat, diszére és örömeire a vándoroknak, nemzetiségnek és a vallásnak. Ploestről Bukuresten át mindketlen Kalorásra siettünk gyógyszerész Mester Ede barátunkhoz, hogy az év utolsó napját és éjszakáját szent foglalkozások között együtt tölthessük. Az ő év utolsó reggelén Cz. M. áldotta meg azon házassági frigyet, mely Mester barátunk kellemős leánya, Laura, és a gépészetben oly szép hírnevet kivívott m. vásárhelyi ifju Orbán Sámuel barátunk között kötötték. Az ifju pár velünk Bukurestbe jött, itt lészien állandó lakásuk. Legyen állandó rajtuk Isten áldása is, s legyenek diszei a külföldi magyar családoknak. Ő év utolsó éjszakáján a kedves házi gazda kívánsága szerint pontban 12 órakor én tartottam bűsű és beköszöntő beszédet. A hontalanok érzik lel-
kük mélyében, mit tesz ily ünneppélyes órában megemlékezni a feledhetetlen ha-
záról. Könnyes szemekkel kértünk áldást és boldogságvetet a hazának és a bujdo-
soknak. — Jan. 2-kán én hatnodmagammal Bu-
kurest felé, Czelder egy fedetlen oláh kar-
cán egyesegedyül Braila felé vette útját. Egész nap keményen havazott és hideg északi
szél súvöltött e kietlen vidéken. Vasárnap éj-
jel oly vihar kerekedett, hogy az egé z nap-
ot a mező középén egy nyomoru oláh koc-
sában töltöttük; oly vihar volt egész nap,
hogy a szekereseink ötven lépésre egy marok
szénát az istállóba bevinni képesek nem vol-
tak, s így lovaik egész nap se nem ettek, se
nem ittak. Csak kedden este értünk bazi-
sisonyu törődések között, hol már meg is
sirattak volt. Mi történhetett Czelderrel, egy-
maga lévén, ilyen időben csak képzelni sem
tudom. Azonban erősen hiszem, hogy Isten
megtartotta az ő drága életét.

Koos Ferencz.

A Kézdivásárhely városában ujon alakult zenekör, karácson harmad napjára ot-
t rendezett táncszármalom tiszta jövedelméül
51 frtot 53 krt. küldött be az inségügyi köz-
ponti pénztárba, helvét hítfelli lelkes t. cz.
Szőkely János ur kísérvénye mellétt.

Mind azon jó indulatu hazánkfiaink, kik az érdekllett öszveghez, a Játékonyásra ki-
nálközött alkalom felhasználása által járulnak,
mind a beküldő lelkesz urak, mind küön-
sen a tánczygá'omban müködött zenekörnek,
és elnökének, t. ez Szaeczás János urnak, a
szüklöküddök nevében köszönetet nyilvání,
Kolozsvárt, januar 6 1864.

Az inségügyi központi kormánybizottság

Ns. Kolozsmegye nagyalmásai járásában, szolgabíró Ferenczi Sámuel ur, 140 forintot gyűjtött, és a főispáni helytartó ur utján, a központi pénztárba, mai napon be is juttata.

A nagy-almási járás emberbaráti érzelmű mindazon lakosainak, kik az irt összeghez adakozóssáikkal járultak, mint szintén az annál fel gyűjtésében fáradozott t. cz. szolgabíró urnak, szükülködő hazánkiai nevében, nyilván köszönetet fejez ki, Kolozsvárt január 10-kén 1864.

Az inségügyi központi kormánybizottság

— Mai lapunk keltével értesíteni sietünk egyúttal a közönséget arról, hogy ez idei farangsi köz időtöltés a városi redoute-teremben kezdetét veendi. Figyelmeztetésül azonban, némely megjegyzéseket tenni a redonte helyisége belsejvezetete körül a jelenlegi haszonbérlek által tett költséges változtatásokra, el nem mulasztatjuk. A főterem belseje ugyanis egészen ujból díszítve, festve, ilőhelyei bármely nagy város igényeinek megfelelőleg, a legszebb kelmékkel bevonva vannak, azonban a zenekar és karzati közönség helyei maradnak a régiek csinosabb szerekkel. A jegyváltó hely ugyanaz mi régen volt; de a főterembe való bejárás ezen helyiségről bevezető ajtón történik. A jegyváltó helyről jobb oldalra vezető ajtón felfelé a régi maszk ruháthárban, mi

elenleg a ruhátárt fogja helyettesíteni, eszköztárséklet nyolcz a ruhák elhelyezése, és bárorságosítására szolgáló bizalmas egvén álal, a felsőruhák gyors és pontos elhelyezése és visszaszolgáltatása. Ezen jegyváltó helyiségtől balra vezető ajtó, a három külön szobán étterembe nyílik, a mely kényelemnek megfelelően van berendezve. A fő vagy is táncztermen jobb oldalon, mint régebben is a czuk-

rászat marad, de a bal oldali két bejárás közül az utca felőli oldalon kétharmad részben az eddigi ét-terem levén női társalgó helyiséggel elfoglalva, ez a legujabban szerkesztett belbutorzáttal van ellátva. Ezen társalgótól a szomszéd női öltöző szoba külön van elkészítve. Azonban el van látva egy még a főteremből bejáró ajtóval is. A maszk ruhátár feljuthatás az étterem legbenebb eső szobájából felvezető lépcsőzeten eszközöltek. — Szóval a régi belsejervezet edöntönknak egészen át van alakítva. A haszonbérlok a bal estélyek élenkítésére a női társalgó terem-be zongorát is alkalmaztak. A mint halljuk, a haszonbérloknek a belsejervezet körül tett kiadásai a várossal, mint tulajdonossal között haszonbéri kötelezéség körén kivüllek.

— Hogy ama tekintélyes szász egyéniség, a ki a lapunk m. évi 160-dik számában megjelent levelet írta, egyáltalában nem Dr. Trauschensfels ur, ezt saját kívánsárára tünnepélyesen kinyilatkoztatjuk. Eszünk ágában sem voltán azt sejtetni akarni, mintha róla lenne szó. Ama bizonyos egyéniség mind régebbi, mind közelebbi politikai multjánál fogva nálánál is tekintélyesebb tekintély, ha nem veuné rossz néven.

— Az evang. vallású árvák neveléséről gondoskodó brassói nőegylet folyó hó 18-án Brassóban közgyűlést tart.

— A „Bresl. Ztg.“-nak írják Bécsből, dec. 29-ről: „A magyar kérdés kiegyenlítéséről, a cselezotti leandói utazásról, az országgyűlésnek Pestre leendő összehívásáról keringő hírek egyelőre nem valósulnak. Önként értetődik, hogy a jövő martiusban, a mikor az 186-ban választott követek megbízatásának ideje telik, ismét fognak kísérletet tenni Magyarországgal, ha addig ki nem tör valami háború; de e kísérlet irányára nézve nincs megállapodás. Ha Schmerling ur megmarad a kormányn, soha sem fog egyebbe egyezni, mint abba, hogy Magyarország követeket küldjön a Reichsrathba, s talán ezen esetben fogja a februári pátens némi módosítást eszközölni, az abban kiszabott normale szerint. Erre azonban egy udvari kanczellárna van szüksége, ki a pesti országgyűlést egy kormányozza, mint Nádasdy gróf kormányozta a szebenit. Arra Schmerling ur nagyon el van készülve, hogy Magyarországnak is egyelőre csak a nem magyar nemzetiségek fognak választani. Ha az államminister visszalép, akkor nem tudhatni, mi fog történni. Azon transzactiók, melyek az utóbbi hetek alatt történtek (?) a magyar kérdés megoldása iránt, nem vezettek semmi eredményre, s ujalag megmutatták, hogy az ó conservativeknek nincs befolyásuk, s a Deák pártiak semmi (?) kiegyezésről sem akarnak tudni. Önként értetődik, hogy ily körülmények közt semmi szó a császári utazásról.“

— Triesztben a legutóbbi napokban a hó 13 lábnyi magasságot ért el. A bora is oly hevesen dühöngött, hogy a ki az utcán ment, az lesodorta. A templomok- és házakról sok tető leszakasztott. A tenger oly magas habokban zajlott, hogy majd az egész erdő víz alatt állt. Az utcákon levő sok zász-candaberek csak teteje látszott ki a hótömegből.

— Özvegy Klobusitzky Edéné, született báró Döry Etelka é nagysága, az „Ifjúsgapja” szerkesztőségéhez 18 frtot küldött mint új évi ajándékot a 116 éves Parkas László számára. E 18 frtot ártatlan kis leánykák szereztek össze kézimunkáikkal, melyek karácson ünnepeén kisorsoltatván a fentebbi összegzet eredményezték.

— Az amerikai „Chicago-Journal“ egyik levelezője a chicamangai tűkötőből következő festői jelenetet beszél el. Delűni 4 óra tájban — ugymond — Steedman tñok osztályából egy rész az ellenséges golyóknak sürti zápora között ingadozni kezdett. Steedman tábornok erre megragadta a zászlót, s oly hangon, mely a puskatűzelést fölülmúlta, kiáltá: „Előre fiúk! Előre! Kövessétek a zászlót!“ A tñok erre megsarkantvuzt lovát s előre az ellenségnek ugratott. E perczben a egész osztály lelkesedve indult utána és rohammal verték vissza az ellenséget.

— Gr. Zselinszky eltűnt fia!al özvegyéről az „Arad“ biztos forrásból hallja, hogy a grófnő, családja és ismerősei örömeire Triestben feltaláltatott és onnét Velenczshe utazott.

— Lompédről valami pénzkölcsönzési hirdetésre nézve töltünk utasítást kérnek. A hirdetések kiadónk által kezeltetnek, egyébiránt ama hirdetményből a kiadó hivatal is csak annyit tud, a mennyről a hirdetmény szól. Miután a postán el nem fogadják a bizonytalan névre szóló levélét, így ama londoni ház önkénkül fizette hirdetésé díját.

Nemzeti színház. Szombat, jan. 9-kén Szabó Pepi jutalmára: „Marecsa az ezred leánya.“ Vigjáték 3 felvonásban, írta Szerda helyi József. A czimszerepet jutalmazott a község teljes meglegedésére adá; kiléptével díszes koszuikkal üdvözöltetett, s a karzatról ez alkalomra írt csinos versek szórtak, melyek mindenikén a t. bizottság jó talált

arczékpe volt különböző jobb szerepeiben az azokhoz megkívántó jelmezeken lephotographirova. Ezenkívül a közönség részéről díszes karperecczel jutalmaztatott meg.

Vasárnap, jan. 10. „Dunanan apó és fia utazása.“

Hétfőn, jan. 11. „Egy párisi utcztán-
czosnő.“ Ez estve Albisi (kötéltánczos) és
Ujjalusiné (Zamoriska grófnő) megemlitendők.
Ujjalusi (Néger) sok helyt igen tulzott volt.
Közönség kevés számmal.

Kedden, jan. 12. „Szökö év vagy a nők szabadalma.“ Vigjáték 3 felv., ford. Csepreghi. Follinusné (Róza) és Ujfalusiné (Flora) jelek voltak. Az előadás is elég jó volt, hanem közönség ugyan kevés számmal.

Angolország. London, jan. 9. A walesi hercegné fiat-szült. Egészégi állapota kielégítő.

A parlament hivatalosan febr. 4-re van egybehev.

A „Times“ csaknem bizonyosnak tartja a schleswig-holsteini hadjáratot. A britt diplomácia s-brit érdekek támogatására a csatornai hajóhad oda fog evezni. Anglia — írja a „Times“ — rokonszenvez Dániával, de rokonszenz és beavatkozás két különböző dolog. A parlament bizonyoson helyeselni fogja a kormány oly politikáját, a mely a békét fenntartja s Anglia becsületét mevédi.

Az „A. A. Ztg.“-nak írják Londonból: Az a távirati tudósítás, hogy Austria indítványa, Frigyes herczegnek Holsteinből leendő eltávolítására, a német szövetséggyűlésén belől szavazattal kevesebbségben maradt, itt oly hatást tőn, hogy az állampapírok a börzén a békeárfolyam legelső fokára szállottak. Ebből azt következtetik, hogy az angol tüzetilág felhagyott a reménnyel, hogy a német-dán viszály békés úton megoldásra jusson. A kormánykörökben is, úgy látszik, vékony a béke fenntartásának reménye.

A „Times“ nem hiszi, hogy Franciaországnak komoly szándéka volna a békét fenntartani. Ha igazán békét akar, miért nem kívánja a hatalmaktól, hogy tartsák meg az 1852-i szerződést? Miért nem figyelmezteti a német államokat, a melyekre nagy befolyása van, hogy egy veszélyes lejtőn állanak, a mely háborúra vezet? Miért ellenzi az Anglia által javasolt értekezletet? Ha Franciaország biztosítja a maga védelme felől Dániát, úgy bizonyosan elege lenne véve a háborúnak.

Az angol kormány kebelében, hír szerint nagy véleménykülönbség van a dán ügyben követendő magatartás iránt. Mig Palmerston Dániának tettelege segélyezését sürgeti arra az esetre, ha ezt Schleswigben megtámadnák, Russell és több tisztásai ellenkező nézetben vannak. Különböen általános a hiedelem, hogy ha a herczegségek végkép el is szakadnának Dániától s ez maga Svédországba oltadna be, ez koránt sem hatna oly kellemetlenül az angol kormányra, mint a német-dán háború kitörése, a melyben Anglia, erkölcsi és politikai okokból, jó lelkiismerettel egyik félnek sem állhatna a pártjára.

Francoziaország. Páris, jan. 8. Az Angol- és Francoziaország közötti viszony nagyon lazulásnak indult. A dán ügyben tartandó ministeri értekezletet tárgyzó angol javaslat ellen a „Constitutionnel” egy hatalmas cikkből készül kikelni, a mely nem fogja ugyan kerekben megtagadni a részvételt, sőt még azt is gyanítani engedi, hogy Francoziaország képviselőitől fogja magát az értekezleten, ha a bécsi szerződés minden aláírója s a német szövetség is döntő szavazattal lenne azon felruházva; azonban annyi ellenvetést fog mégis az értekezlet ellen a cikk felhozni, hogy ha az csakugyan hivatalos jellemmel bír, az értekezlet tisztességes visszautasításának lesz tekinthető.

Párisban ismét ministerváltozásokról beszélnek. Azt mondják, III. Napoleon neheztel tanácsosainak kislelkű bántortalmoságaért. Boudet, Rouland ur, Fould-t Hausmann, és Drouin de Lhuys-t Thouvenel urak fogják felváltani. A császár leginkább Fouldra haragszik, a kinek, hízzerint, a császár iránt ellenséges érzelmű pártokkal való kaczerkolást is vetett a szemére. A hírelt változást késésen kívül befolyással lenne a külpolitikára.

Olaszország. Turin, jan. 4. A „Gen. Corr.”-nek írják: Eppen most érkeztek a Basilicatóból, a hová nem rég Pallavicino tábornokot és Veglio prefectet korlátlan hatalommal küldötték a rend végleges helyreállítására, hivatalos tudósítások, a melyek a nevezett kormánytörvények fölöttébb aggasztónak írják le, s a kormánytól gyors segélyt kérnek. A mint mondják, a tábornok tetemes csapaterejét kíván, Veglio pedig sem többet, sem kevesebbet, mint félmillió frankot kormányzásokra. Mindkettő nem kevés gondot ad a minisiteriumnak, a dolgok mostani állásában.

Nápolyból is hasonló kedvezőtlen hírek érkeznek. A rablócsapatok nemhogy a kiirtás-hoz közel állanak, sőt a „Monde” szerint, nem kevesebb mint 38 rablócsapat van Nápoly különböző tartományaiiban. A „Monde” tudósítója azt állítja, hogy az idézett számot Lamarmora tábornoknak egy hivatalos tudósításából vette.

A mint a „Pays”-t értesítik Turinból, az angol kormány Victor Emanuel királynak egy jegyzékét kézbesített, amelyben a legnagyobb elővigyázatot ajánlja. Csak békés uton végezheti be Olaszország a maga szervezését; minden más uton csak eljátszaná az 1859-i háború által nyert vívmányait.

Németország. Frankfurt, jan. 8. Egy bécsi lapnak írják, hogy Austria és Poroszország, a német szövetségi államokhoz jegyzéket intéztek, a melynek tartalma körülbelül ide megy ki: A frankfurti, dec. 21-diki események (a küldöttek gyűlése) azt tanúsítják, hogy törekvések léteznek Németország felállítására, a schleswig-holsteini ügyben a vezérbotnak a kormányok kezeiből kiragadására. A középponti választmány olybá tartja magát, mintha Németország közege volna s más egyetlek központját képezi. Szabad csapatok, védelmi egyetlek, tornaegyetlek alakultak, hogy forradalmi czélok elmozdítására szolgáljanak. Németország forradalmi elemek tüzhelyévé vált. Az 1854-diki szövetségi törvény elég eszközt ad az ilyen egyetlek ránczbaszedésére. A 36 os választmányt nem lehet megtiltni. Austria és Poroszország követi utasítva vannak, hogy az illető kormányoknál hassanak oda, hogy ezek tartsák fenntekintélyüket s gondoskodjanak, hogy a csend és rend Németországban veszélyezze ne legyen.

Berlin, január 9. A pénzügyi bizottság tegnap esti ülésében az államkincsről folyt a tanácskozás. A kormány jelen volt képviselői nyomtatékosan kétségekbe vonták, hogy a háznak joga volna az államvagyon felett ellenőrködni, a melyet a király kezel, mint az állam képviselője. Az alkotmány nem ismeri ezt az ellenőrködést. A bizottság meghatározta, hogy a ház szólítsa fel a kormányt az államkincs külön részletek kimutatására s a míg ez meg nem történik, addig az 1859-60- és 61-ki számadások terhe alól ne oldozza fel.

A kölcsönbizottság mai ülésében a tizenkétmillió kölcsönt tárgyzó kormányjavaslatot a bizottság egyhangulag elvetette s minden módosítványt eljett. Előadó Forkenbeck volt.

A „Nat. Ztg.” szerint a német szövetségnek joga van, Schleswig-Holsteint Dániától elszakítani, s ha e miatt csonkulást szenved a dán monarchia, miért sajnálkozzék ezen a német szövetség? Másfelől a dán monarchiának nincs joga azt követelni, hogy a német szövetség rovására tartsák őt fen. S ime — írja a „Nat. Ztg.” — Austria mégis Dániát s nem a német szövetséget pártfogolja.

Cross- és Lengyelország. Kruck lengyel tábornoknak dec. 25-én Podlachiában. Gulow falu mellett 8 óráig tartott nagyobb csatája volt, a mely Kock mellett végződött, a lublini kormányzózában. E csatában az oroszok vesztesége sokkal nagyobb volt a lengyelekénél. Kruck ereje Lytinczi lovasságával együtt 440 lovasra ment, s Gulow mellett tartózkodván, megtudta, hogy az oroszok Szelceből két század gyalogsággal, két dísztámadó oszttal és két sötia kozákkal közelegnek. Kruck parancsot adott a tovább vonulásra, mert nem hitte magát elég erősnek a csata elfogadására, de az elindulást 5 óra helyett csak reggeli 7 órakor kezdte meg. Kruck szándéka az volt, hogy majd Kock irányában a Wieprze folyón keresztül a lublini területre lép át. Alig távozott azonban Gulowból ki, midőn az oroszok már elkezdték lövöldözni, a miért, az Kruck a Gulowtól 8 verstnyire levő charlejowi erdő felé vonult, hogy alkalmasabb állást nyerhessen, a ho'ott is lovasságát 150 lépésnyi körökben, kis csapatokban állította fel. Ezenközben Pogorzelski és Grzymala 160 lovasal csatlakozott hozzája, a kiktől támogatva, a visszavonulás a legjobb rendben esett meg Kockig.

Az oroszok Volhyniából újabb csapatokat vontak össze a lublini kormányzóságban; de azért itt mégis mindig új felkelő csapatok merülnek föl, a melyek az oroszokat minden irányban zaklatják. E csapatok kivált téli időnyökbén szenvednek nagy hiányt. E csapatok egyike Seniavski és Marecki alatt 500 emberből áll s a bychawai erdőben mint valami erődben állomásoz.

A nemzeti kormány az összes fölkelő vezérekhez kérdést intézett: vajlon képesek-e csapataikkal a télen át föntartani magukat? s dec. 31-dikéig az a válasz érkezett Varsóba mindenfelől, hogy bár erőfeszítéssel, de mindenestre fenn fogják tartani a téli táborozást.

Az említett Seniavski és Marecki vezérelte alatti csapatoknak Morleszownál csatájuk volt, a mely az oroszok visszahúzásával végződött. 50 halott, ugyanannyi sebesült orosz, 30 ló s egy egészen megrakott szerkesztési osztály esett a győztes felkelők kezébe.

Az előbb Cwick, most Gromejki parancsnoksága alatti csapat is szerencsésen harczott dec. 22-én három rotta orosz gyalogsággal s egy sötia kozákkal Podlachia határszélén Brzeznicza Ksiouzela fala mellett.

A lublini területen működő lengyel csapatok, több ismeretlen kivül, a következő parancsnokok alatt állanak: Melecki, Leniewski, Cwick, Gozdawa, Grzymala, Lutynski, Krynski, Wroblewski, Zielinski, Eitmanowicz, Szydowski és Junosza alatt.

Ujabbak. Hannover, jan. 10. Egy 3,000 személyből álló országos gyűlekezet meghatározta, küldöttség útján kéri a királyt, hogy álljon el a londoni jegyzőkönyvtől s ismerje el Frigyes herceget Schleswig-Holstein uralkodó hercegének.

— Altona, jan. 11. A Schleswig városban összpontosított dán haderő 16,000 emberre megy; a város lakosai szerfelett terhelve vannak a szállásolással. Az úgynevezett „Szabadságtér”-en öt huszonnégy fontos ágyu van kiszervezve. 35 évesig minden férfi fegyver alá van behíva. Törmingen és Wollersumnál az Eider jegét a dánok szétlődzték, hogy a szövetségi sereg átkelése nehezítve legyen.

Bécsi börze Januárius 12-én: Nemzeti kölcsön 80.5. — 5% Metalliques 72.80. Bank-részvény 791.—. Hitel részvény 179.90. Váltó Londonra 119.65. Ezüst 119.50. Arany 5.72. 1860 diki Állam kölcsön 93.5.

Januárius 11-én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.—. Erdélyi 72.—.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

NEM HIVATALOS.

(11) Az adriai biztosító társaság (1-3)

(Riunione Adriatica di Sicurtà.)
Országos főügynöksége Pesten,
tisztelettel tudatja, hogy az általa képviselt társaság biztosítási ügyeinek kezelésére **Kolozsvári főügynökül t. GÁMÁN ZSIGMOND** urat nevezte ki, kit is ezennel a közszükséggé vált biztosítási ügyekben a t. biztosító közönség szíves figyelmébe és bizalmára ajánlunk.

Költ Pesten, 1864 január havában
az adriai biztosító társaság országos főügynöksége Pesten
Galgóczy, s. k. Kónn s. k.

Az előbozsátott hirdetésre hivatkozva, tisztelettel jelentem, hogy folyó év január 1-jétől kezdve az adriai biztosító társaság kolozsvári főügynöksége kezelését átvettém. Az adriai biztosító társaság már 26 év óta működik a két magyar hazában. Ez idő alatt a kárterítések körüli gyors és igazságos eljárásával köz elismerést, bizodalmat és méltánylást vívott ki magának. Most biztosítók tökéje, melylyel a biztosító közönség irányában jót áll **tizenkét millió forint.** És így e társaság nemcsak a legbecsültebb bánás, hanem egyszersmind a legszilárdabb vagyoni állású társaságoknak is egyike. Épen e körülmények határoztak engem is arra, hogy ezen biztosító társaságnak Kolozsvári főügynökségét elvállaljam; melyet midőn tudatnék, tisztelettel hívom meg a t. cz. közönséget a nálam biztosításra. Különösen ajánlom pedig:

1. A **tűz-biztosítást:** t. i. templomoknak, lakházaknak, gyáraknak, gazdasági épületeknek, az épületekben található ingóságoknak, mint gépek, eszközök, butor, árucikk, iparos és gazdasági készlet, barmok sat. tűz ellen biztosítását.

2. Az **ember élet-biztosítást:** t. i. halál esetre bizonyos tüke, vagy életben fizetendő jövedék, nyugdíj, kiházasítási tüke sat. biztosítását.

Mindezen biztosításokat a társaság a lehető legjutányosabb díjak mellett teszi. Szabályok, díjtáblázatok, mindenféle felvilágosítás alólirt főügynökségnél ingyen kapható

az adriai biztosító társaság főügynöksége Kolozsvárott
Gámán Zsigmond.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!!!

Déézi Ferenc ur külső monostorutezai 1-ső számú házában

TÓTH JÓZSEFNEK

a „Tekenős békához” czimzett fűszer és vegyes kereskedésében, Déézi Ferenc ur pinczejéből való következő:

Valodi és tiszta jóízű borok kaphatók és pedig:

Valodi aszu-szőlő bor 1/2 kupás üvegben	50	krjával.
„Jég-bor essencia 1/2 kupás üvegben	50	„
1854-beli Ó-bor 1/2 kupás üvegben	40	„
Ó-bakator bor 1/2 kupás üvegben	35	„
Piros-bor 1/2 kupás üvegben	35	„
Ó-ozdi-bor 1/2 kupás üvegben	30	„

Az üres üvegek 5 krjával vétetnek vissza. (1-3)

(9) Hirdetmény. (1-3)

A zoványi gyógyfürdő haszonbérbe adódik árverés útján a mostani haszonbérli kirekesztésével az 1864-ik év ápril. 24-től 3 vagy hat évre, minden készleteivel korsmárlási, és mézarszéki jogaival folyó 1864-ik év január 25-ik napján d. u. 2 óra-kor Zoványon egyik tulajdonos Virág Károly 152. sz. a. házában a hozzá szólni kívánók 10% bántapénz letétele mellett árverelhetnek addig is a feltételeket Zoványon Baló József Vértessen Magyar György uraknál megtekinthetik.

B. I.

(7) Haszonbérbe adandó vendéglő. (2-3)

Mocson a b. Wesselényi Farkas ur piaci nagy vendéglője haszonbérbe adatik, jelen év Sz.-György napjától számítva egy évre, a bérleti szándékozik, a feltételek iránt értekezhetnek a báró ur moesi udvarában, vagy Kolozsvárrt belkirály utczában a 17 sz. alatti házban.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

„Ószag eladás.”

(10) Méltóságos gróf Pejácsevich Márknó szül. gr. Bethlen Hermina ó nga Sz. zalaknai datki, és m. szilvási jószágai örök áron eladók. Értekezhetni és a vásárt megköthetni Kolozsvárrt b. királyutca 29. sz. a. jószágigazgató Demeter Károlylyal.

(5) (3-6)

Jankó Vincze

vas-öntő és gépgyára

készít mindennemű vas-öntvényeket, gazdasági eszközöket, gépeket és malom-felszereléseket; szeszgyárak részére új szerkezetű **Redorták** készen kaphatók külmonostor-utczában, 69 házszám alatt.

(6) **Eladó borok.** (2-3)

Kraszna vármegyébe Sz. Nagyfaluba és Ballán, a b. Bányfy János és Dániel udvarába, van 11 ezer veder eladó bor, különböző évekből. Arok felől értekezhetni ott helyt a tiszttel.

(2) **Eladó szőlő.** (2-3)

Szentgyörgyhegyén az alsólábban a biddal átellenben **négy és fél fertály szőlő és több kosár méh eladó.** Értekezhetni a nagykaszármával átellenben 399. sz. házban tulajdonos **WÁZSI TOBIÁSSAL.**

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárrt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelytt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelytt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

kapható:

TÖRTÉNELMI GYÖNGYÖK.

Gyűjté s betűrendes sorba raká

KISS MIHÁLY, unitárius esperes és árkosi pap.

Ára kemény kötésben 1 fnt 60 kr.

ERDÉLY a rómaiak alatt.

Kütfők nyomán írta **Wass József,** kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi anár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja.

Az Erdélyi Muzeum-Egylet által a HAYNALD-díjjal jutalmazott pályamunka.

Erdély térképével.

Ára 1 fnt 50 kr. oszt. értékben.

„CARAFFA

és az

eperjesi vér-törvényyszék”

czimű történeti korrajz a XVII. századból.

Irta **K. PAPP MIKLÓS.**

Két kötet. Ára 1 fnt 80 kr.

FALI NAPTÁR 1864-dik szökő évre

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. o. é.